

Te' **Secretaria Cultural'isnye** kyojtpa myumupä pätkoroya te' tzäkirkkomo, jayupä tzame viruskäsipä (COVID-19) y sa'sapä jaye jurä tzyamhwajkpa jutzyä tä anhkena tä' wit wä'kä jana tä' pä'kä te' ka'kuy.

¿TI'RE TE' CORONAVIRUS?

Te' cornoavirustam sonepä täwäramte ka'kuyajpapä, tzunhpapä tyumpä sistkakuyomo y jämpäjkpapä je'aka'kuyomo, wijtpapä te' pä'tomoram y kopänh'omoram.

Te' coronavirus pä't'käsirampä jeje yajk ka'eayajpa pä't y yomoram.

¿JUJTZYE JAKPA?

Te' jomepä coronavirus COVID-19, jakpajakpa maka pä't o yomokäsi.

Jakpa maka ka'epä pätkäsipä te' tzujinh'omo ne' je'ku'äjk o ne' jyeptyiju'äjk, kämitzpa'äjk ka'epäjin, mpinhpa'äjk sone tiyä pyikupä ka'epä'is y jÄsikam mpikpa mij nkinä, akanaka o nwiränh ja' kyetzyea'äjk.

¿TI'RE WÄ'Ä NTZÄ'KÄ KA' ANJAMPA MIJ WIT NÄ IJTUPÄ CORONAVIRUS?

Ke'a tzamanhwajkuy te' **Unidad Inteligencia Epidemiologica y Sanitaria'isnyeme.**

Nkäwea ore jayupä yäki:
ncov@dgepialud.gob.mx

Jurä wyewena:
(55) 5337 1845 ó al (800) 004-4800

Täjkztunkuy:
Secretaría de salud

Lengua:
Ore del Norte Alto (Zoque)

Traducción:
José Trinidad Cordero Jiménez

WÄPÄ

TZÄKI

JANA

NKYA' EAJÄ

¿JUJTZYE NJAMPA MIJ NWIT TE KA'KUYOMO?

Eju y wäjptzyijkuy

Nutzä/pijtpa

Kopajktoya

Ko'roya

Ji'musi jyejpäjkä (ka'kuyomopä'am)

Nketukam mij nwit ne' mpatu jejkakuy, wäpäre me'tza jurä ntzyoyu'ya'ä.

¿TI'WÄ 'Ä TZÄJKTAMÄ WÄKÄ TÄ' ANHKENTAMÄ TÄ WINTAM?

Tze'a mij nkä jänjänä nä'jinh y syapunhjih o yajk yosa alkool jeljihpä 70%'omo.

Ji' wä'ä npikä mij winäjkpajk yukupä nkäjih, te'serike mij nkinä, mij aknaka y mij wiränh.

Ne' jeku'äjk o ne'

jyäptzyiju'äjk, yajk yo'sa tumä tuku o ko'ra mij nkätzumi jomopä jurä wirupa mij nkä.

Ji wä'ä tä tzujä.

Ka' maka ntzyuji yajk yosa payu makapä ntäjkpä'i, kora tumä na'iloomo, anhlušinä y tänhkapä'ä puzti'omo; jäsikam tze'a mij nkä'.

Tzea'a y mojkpä'ä myumupä tiyä

mpikpapä, tiram ijtupä täjkmomo, nyokuyomo, ankukamäyajupä, wyijtpamä, tyumpamä, erampä tiyä; yajk täjkä te' sawa y te' jama sänhkä jurä yijtpamä.

Tzä'yä täjkomo nä ijtu'äjk je'aka'kuy y mawä

ntzyoyäyajpamä ka' nä ijtu Nutzä kätupä 38° C, ko'roya, sijt, känäroya, erampä ejukakuy.

Umä ntumäyu erampäjinh nyä' ijtyajupä'is je'aka'kuy.

JO'MEKÄ Y WINHSE'AJKUY

¿Te' antibiotiko'is yajk tzunhpa o yajk ka'pä te' coronavirus?

Ji'nee. Te' antibiotiko ji' yajk tzoke y ji' tä yajk ntzunh'je te' ka'kuy.

¿Te' jomepä coronavirus kokejpa yäti ka' tä yajk ketyajpa tä wit?

Te' ka'kuy kejpa ka' mijtzi yajk nä'pujtyajpa mij nä'pin y tyuayajpa laboratorio'omo.

¿Te' mpakuna influenza'isnye'is tä kotzohpa yä coronaviruskoroya?

Ji'nee. Te' mpakuna influenza'isnye'is ji' 'tyo'se. Te' COVID-19 sutpa nyepä tzyoyäyokuy.

¿Te' jomepä coronavirusis tzamepäntam y tzameyomoramtire pyipkpa?

Ji'nee. Musjpa yajk yu'kä myumupä kupkuy, pe' jene tyotzäykyapa te' tzamepäntam y tzameyomoram.

TI' WÄ'Ä NTZÄ'KÄ MÄJARAMPÄ TUMKUYOMORAM

WINANHAJKUYOMO (Majkaykäri ka'erampä) Ja'irä nitipä anhkamhkuy	METZA'AJKUYOMO (Mosiskäri ka'erampä) Yanhkamayjpa jurä musjpa kärä te' ka'kuy	TYUKAY'AJKUYOMO (Sonerampä ka'erampä)
Yajk yosa gel antibaterial ne' tyäjkäyu'äjk tumkuyomo	Yajk yosa gel antibaterial ne' tyäjkäyu'äjk tumkuyomo	Yajk tzunhyajpa sänhajkuy o kyajkpäyajpa eyapa jamakoroya
Kena jurä ijtu tiyä'irä wäkä nkozowa mij wit	Kena jurä ijtu tiyä'irä wäkä nkozowa mij wit	
Anhekna mij wit tzäkiräjkomo	Kujtiri musjpa täjkäy'a	